

ΔΟΥΛΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Την ίδια στιγμή που οι νόμιμες αποκλειστικές νοσοκόμες μαστίζονται από την ανεργία, τα κυκλώματα, ανεξέλεγκτα, διακινούν σε δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία χιλιάδες αλλοδαπές ανατολικής προέλευσης, που στην πλειονότητά τους βρίσκονται παράνομα στη χώρα μας και δεν διαθέτουν τα τυπικά προσόντα, με συνέπεια να δημιουργούνται κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία και να στερούνται σημαντικών εσόδων το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία.

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΑΦΕΙΑΔΗ
nikosvafiadis.wordpress.com

T

ο τι ακριβώς συμβαίνει στα νοσοκομεία όλης της χώρας με τις αποκλειστικές νοσοκόμες είναι λίγο-πολύ σε όλους γνωστό. Υπολογίζεται ότι μόλις το 15% είναι νόμιμες, Ελληνίδες ή αλλοδαπές με άδεια παραμονής και εργασίας, εφόσον διαθέτουν πτυχίο νοσηλευτικής σχολής και έχουν περάσει από ιατρικές εξετάσεις. Στους πίνακες του ΙΚΑ είναι εγγεγραμμένες 35.000, ελάχιστες όμως βρίσκουν δουλειά για λίγες ημέρες το μήνα. Η καθαρή αμοιβή τους για οκτάωρη εργασία, σύμφωνα με τη σύμβαση, για τις έγγαμες είναι 38 ευρώ την ημέρα και 48 τη νύχτα, στις αργίες 67 και 52 αντίστοιχα, ενώ τις νύχτες πριν από αργία 72 ευρώ. Όμως, ο ασθενής ή ο συγγενής του που τις προσλαμβάνει πληρώνει πολύ περισσότερα: 62 ευρώ την ημέρα και 77 τη νύχτα, στις αργίες 108 και 84 αντίστοιχα, ενώ τις νύχτες πριν από αργία 117 ευρώ. Το 30% των ποσών αυτών αποτελεί την εργοδοτική εισφορά, η οποία κατα-

τίθεται από την εργαζομένη στο ΙΚΑ, μαζί με τη δική της εργατική εισφορά που αποτελεί άλλο ένα 20%.

Ούτε νοσοκόμες ούτε αποκλειστικές...

Η μεγάλη πλειονότητα είναι αλλοδαπές από χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Γεωργιανές, Ουκρανές, Ρωσίδες, που βρίσκονται παράνομα στη χώρα, Βουλγάρες και Ρουμάνες, που έχουν ΑΦΜ, και Αλβανές. Ελάχιστες έχουν πτυχίο νοσηλευτικής σχολής. «Γκογκάτζε, Μπεριτζε, Μουμλάμιτζε, Χατζάτζε, Νικολεϊσβίλι, Βαρθέγκα, Ντανιέλα, Τσάτσαβα, Αχλοούρι, Ντάρλη...» διαβάζω σε έκθεση καταγραφής παράνομων αποκλειστικών του Λαϊκού Νοσοκομείου. Αυτές διακινούνται από παράνομα κυκλώματα στα δημόσια νοσοκομεία και από νόμιμα γραφεία ευρέσεως εργασίας στα ιδιωτικά, παρά τη σχετική γνωμοδότηση του υπουργείου Εργασίας ότι η διάθεση αποκλειστικών νοσοκόμων δεν εμπίπτει στην

Παρ' όλα τα πορίσματα και τις συστάσεις των ελεγκτικών μηχανισμών προς τις διοικήσεις των νοσοκομείων να εφαρμόζουν το νόμο, τίποτα απολύτως δεν αλλάζει.

αρμοδιότητά τους. Παίρνουν 30-50 ευρώ για 12 ώρες, από τα οποία ένα μεγάλο ποσοστό πηγαίνει στους μεσάζοντες ή στα «γραφεία». Κάποιες έχουν καταθέσει ενόρκως ότι έπαιρναν μόλις 2 ευρώ ανά ασθενή και αναλάμβαναν όλους τους ασθενείς του θαλάμου, δηλαδή κάθε άλλο παρά «αποκλειστικές» ήταν. Στην περίπτωση αυτή οι εργαζόμενες είναι ανασφάλιστες και το κρήμα «μαύρο», αφορολόγητο. Το ΙΚΑ υπολογίζει την εισφοροδιαφυγή σε 1,2 δισ. ευρώ το χρόνο.

Υπάρχουν εκατοντάδες σχετικές καταγγελίες, τόσο από το συνδικαλιστικό σωματείο των νόμιμων αποκλειστικών όσο και από τις ίδιες τις αλλοδαπές, τις οποίες απομυζούσαν τα κυκλώματα. Υπάρχουν δικαστικές έρευνες που βρίσκονται σε εξέλιξη. Όπως και δεκάδες εκθέσεις αυτοψίας από την Ειδική Υπηρεσία Ελέγχου Ασφάλισης (ΕΥΠΕΑ) του ΙΚΑ, που περιγράφουν αναλυτικά την κατάσταση: «Όπως διαπιστώθηκε σε όλες τις κλινικές του νοσοκομείου και συγκεκριμένα στους θαλάμους ασθενών, υπήρχε μεγάλος αριθμός αλλοδαπών που παρείχαν υπηρεσίες αποκλειστικής νοσοκόμας, και δεν διέθεταν πιστοποιητικά υγείας και νομιμοποιητικά έγγραφα παραμονής και εργασίας. Στο γραφείο προϊσταμένης βάρδιας του νοσοκομείου δεν τηρούνται τα στοιχεία παραμονής των παράνομων αλλοδαπών στους θαλάμους».

Δεν εφαρμόζεται ο νόμος

Όμως, τι να πρωτοκάνει η ΕΥΠΕΑ; Ο βασικός ελεγκτικός μηχανισμός για τη «μαύρη» εργασία, το Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας (ΣΕΠΕ), που διαθέτει πολλαπλάσιο προσωπικό, με απόφαση του σωματείου του απέχει από τους ελέγχους εδώ και πέντε μήνες, διεκδικώντας

αποζημιώσεις για τα έξοδα κίνησης. Αν και, όπως επισημαίνει ο ειδικός γραμματέας του, Μιχάλης Κανδαράκης, αποτελεί υποχρέωση των διοικήσεων των νοσοκομείων να ελέγχουν ποιος βρίσκεται στους θαλάμους. Στο πόρισμα του ΣΕΥΥΠ (Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας) του υπουργείου Υγείας, που είναι το κατεξοχόν αρμόδιο, επισημαίνεται πως πρέπει να γίνεται τακτικά έλεγχος στους θαλάμους από το νοσηλευτικό προσωπικό και τις υπηρεσίες ασφάλισης-φύλαξης. «Κακά τα ψέματα, μόνο εμάς φοβούνται. Γιατί εμείς βγάζουμε πόρισμα, που πάει στον υπουργό, πάει στον εισαγγελέα, γίνεται φάκελος», μου λέει ο γενικός επιθεωρητής του, Μιχάλης Σαμπατακάκης.

Όμως, παρ' όλα τα πορίσματα και τις συστάσεις των ελεγκτικών μηχανισμών προς τις διοικήσεις των νοσοκομείων να εφαρμόζουν το νόμο, τίποτα απολύτως δεν αλλάζει.

Μια επίσκεψη στο «Σωτηρία» για τις ανάγκες του ρεπορτάζ, την επομένη που εφημέρευε, το επιβεβαιώνει. Είναι 10.30 το βράδυ, την ώρα που αλλάζουν οι βάρδιες. Στην είσοδο κανείς δεν

ρωτάει πού πηγαίνω. Καταφτάνουν τα Ι.Χ., που φέρνουν αλλοδαπές για δουλειά. «Για τέταρτη παθολογική;» ρωτάει κάποια σε σπαστά Ελληνικά από το παράθυρο του συνοδηγού. Στους θαλάμους, στις επτά κλινικές που επισκέφτηκα, ελάχιστες είναι οι νόμιμες αποκλειστικές, που ξεχωρίζουν από τις στολές. Οι περισσότερες είναι αλλοδαπές, μεσήλικες γυναίκες, φορούν σχεδόν όλες τα καθημερινά τους ρούχα. Κάποιες έχουν πέσει ήδη για ύπνο σε φορητά ράντσα, κάποιες άλλες διαβάζουν στις καρέκλες. Παρουσιάζονται ως «συνοδοί», ως οικιακές βοηθοί, που φροντίζουν τον ασθενή.

Η ίδια εικόνα σε όλα τα νοσοκομεία, ακόμη και στα στρατιωτικά. Στους διαδρόμους θα βρει κανείς κάρτες ιδιογράφης ή τυπωμένες, συχνά ανορθόγραφες, για παροχή υπηρεσιών αποκλειστικής νοσοκόμας, που καταλήγουν συνήθως σε κάποιον αριθμό κινητού τηλεφώνου: αποκλειστικές νοσοκόμες 12 ώρες/50 ευρώ, έμπειρη νοσοκόμα, Μαρούσκα, Μαρία, Ντόρα, Γκαμπριέλα, Μπέτα, Πολονές αποκλειστική, Τρενταφιλιά, αναλαμβάνω Φανή.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ

Πρόεδρος σωματείου νοσοκόμων αποκλειστικής απασχόλησης

«Τις εκβιάζουν τα κυκλώματα»

Ποια είναι η νόμιμη διαδικασία; Ο νόμος, ήδη από το 1999, υποχρεώνει τα νοσοκομεία να καταρτίζουν ονομαστικό πίνακα αποκλειστικών νοσοκόμων, να τον αναρτούν στο γραφείο της νοσηλευτικής υπηρεσίας και από εκεί να γίνεται η διάθεση στους θαλάμους. Αν είναι η σειρά μου στον πίνακα, με καλεί η νοσηλευτική υπηρεσία, υπογράφω, πηγαίνω στον ασθενή και τον παραλαμβάνω, αναλαμβάνω τη φροντίδα και την παρακολούθησή του, δίνω αναφορά στην προϊσταμένη. Δεν είμαστε ελεύθεροι επαγγελματίες, παρέχουμε εξαρτημένη εργασία, δεν ψάχνουμε εμείς για πελάτες.

Γιατί δεν τηρείται ο νόμος; Όταν υπάρχουν κάποιοι που στέλνουν παράνομα εργαζόμενους στο νοσοκομείο δίνοντας μίζα, λογικό είναι ότι ο πίνακας δεν θα λειτουργήσει. Έχουν γεμίσει τα νοσοκομεία από διαφημιστικές κάρτες. Έχουμε κάνει έρευνες. Κοιτάξτε αυτή την κάρτα. Είναι ένας Βούλγαρος, μόνιμος εργαζόμενος σε υπηρεσία καθαρισμού στο Κρατικό. Φέρνει Βουλγάρες και τις διοχετεύει στα νοσοκομεία, δεν έχει φυσικά άδεια, μια κάρτα έχει βγάλει με έναν αριθμό κινητού. Ο άλλος είναι νεκροθάφτης και έχει και αποκλειστικές νοσοκόμες. Αυτός ήταν πρώην μόνιμος νοσοκόμος στον Ευαγγελισμό και τώρα έχει ανοίξει δικό του γραφείο στο όνομα της γυναίκας του. Κάποιος άλλος είχε ένα γραφείο στο Περιστέρι, του το κλείσαμε και τώρα δουλεύει από τη Χαλκίδα, όπου ο αδελφός του έχει ένα μπαρ με γυναίκες. Όσες δεν κάνουν για εκεί τις στέλνει για αποκλειστικές. Είχαμε την περίπτωση οπλισμένου μπράβου, που έφερε τις

γυναίκες στο Κρατικό Νικαίας και τις έστειλε στους θαλάμους, με την απειλή ότι θα τις στείλει πίσω στην πατρίδα τους.

Ενέχονται και γραφεία στη διακίνηση; Πρόσφατα καταθέσαμε στην εισαγγελία του Ναυτοδικείου Πειραιά για μια υπόθεση στο Ναυτικό Νοσοκομείο Αθηνών. Ηρθαν και μας βρήκαν κάποιες γυναίκες από τη Βουλγαρία και μας κατήγγειλαν ότι, ενώ έπαιρναν 50 ευρώ από τους ασθενείς, το γραφείο κρατούσε τα 48 και τους έδινε μόλις 2 ευρώ. Έχουμε πολλές τέτοιες καταγγελίες, μόνο τα ποσά διαφέρουν. Τις υποχρεώνουν να δίνουν στο γραφείο μεγάλα χρηματικά ποσά, εκβιάζοντάς τες πως αλλιώς δεν θα τους ξαναδώσουν δουλειά. Κάποιες αναλαμβάνουν όλο το θάλαμο με 10-20 ευρώ ανά ασθενή. Το κυριότερο είναι ότι δεν ξέρουν τη δουλειά, έχω δει να κάνουν σε ασθενή αναρρόφηση χωρίς γάντια.

Πώς μπαίνουν τα κυκλώματα στα νοσοκομεία; Προσεγγίζουν εργαζόμενους του μόνιμου προσωπικού και τους λένε: «Αν μου βάλεις πέντε γυναίκες σήμερα μέσα, εγώ θα σου δώσω αυτό το ποσό». Χωρίς συνεργασία από μέσα δεν γίνεται. Πάει ο νοσοκόμος στο θάλαμο να καθαρίσει τους ασθενείς και τους ρωτάει: «Θέλετε αποκλειστική;». Κάποιοι θέλουν. Παίρνει τηλέφωνο το «γραφείο» και κανονίζει.

Είναι αλήθεια ότι οι περισσότερες παρουσιάζονται ως οικιακές βοηθοί, που συνοδεύουν τον ασθενή στο νοσοκομείο; Βεβαίως. Ορισμένα νοσοκομεία μάλιστα έχουν έτοιμες υπεύθυνες δηλώσεις, με το όνομα του νοσοκομείου τυπωμένο, στις οποίες δηλώνουν ότι επιθυμούν η οικιακή βοηθός τους, η οποία έχει άδεια πα-

ραμονής, δεν πάσχει από κανένα μεταδοτικό νόσημα και γνωρίζει την ελληνική γλώσσα, να απασχοληθεί αποκλειστικά με τον ασθενή τους. Όσες φορές διασταυρώθηκαν τα στοιχεία στο ΙΚΑ, διαπιστώθηκε πως δεν ήταν αληθινά.

Ποιος έχει την ευθύνη για την παρουσία των παράνομων αποκλειστικών στους θαλάμους; Την ευθύνη για το ποιος μπαίνει μέσα την έχει ο διοικητής και η ασφάλεια του νοσοκομείου. Την ευθύνη για το ποιος κάθεται δίπλα στον ασθενή την έχει η νοσηλευτική υπηρεσία.

Έχουν πτυχίο Νοσηλευτικής όλες αυτές οι γυναίκες; Κυκλοφορούν πολλά πλαστά πτυχία. Έρχονται κάποιες με πρόσφατα πτυχία από μια σχολή στην Αλβανία, που έχει κλείσει εδώ και πολλά χρόνια. Βγάζουν μια φωτοτυπία, αλλάζουν το όνομα και την ημερομηνία, το ΙΚΑ δεν έχει τη δυνατότητα να τα ελέγξει.

Για να ζητήσει όμως κάποιες άδεια εργασίας στο ΙΚΑ, πρέπει να βρίσκεται νόμιμα στην Ελλάδα... Τα πάντα φτιάχνουν τα κυκλώματα, νομίζετε ότι το ΙΚΑ ελέγχει τα χαρτιά; Δίνουν ένα πτυχίο και μια άδεια παραμονής και τελείωσε.

Γιατί δεν επιμένετε ως σωματείο να τηρούνται οι νόμιμες διαδικασίες; Έχουμε απευθυνθεί πολλές φορές στις νοσηλευτικές υπηρεσίες και η απάντηση είναι: «Ο κόσμος δεν έχει χρήματα, γι' αυτό επιλέγει τις πιο φθηνές».

Είναι αλήθεια όμως ότι ο κόσμος δεν έχει χρήματα... Είμαστε τώρα σε συνεννόηση με το υπουργείο να κατεβάσουμε τις τιμές στα επίπεδα του 2004. Πρόκειται για σημαντική μείωση, περίπου 25%.

«Ηρθαν και μας βρήκαν κάποιες γυναίκες από τη Βουλγαρία και μας κατήγγειλαν ότι, ενώ έπαιρναν 50 ευρώ από τους ασθενείς, το γραφείο κρατούσε τα 48 και τους έδινε μόλις 2 ευρώ.»

ΜΑΡΚΟΣ ΤΟΥΝΤΑΣ

Διευθυντής Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (ΕΥΠΕΑ) του ΙΚΑ

«Έχουν ευθύνη οι διοικήσεις των νοσοκομείων»

Έχετε πραγματοποιήσει αρκετούς ελέγχους στα νοσοκομεία, ύστερα από καταγγελίες, και έχετε καταγράψει εκατοντάδες αλλοδαπές που βρίσκονται παράνομα στη χώρα και εργάζονται ως αποκλειστικές. Αλλάζει κάτι με τους ελέγχους;

Είμαι σ' αυτήν τη θέση τα τελευταία δύομισι χρόνια, έχω ασχοληθεί με το θέμα των παράνομων αποκλειστικών πιο πολύ από ευαισθησία για τις νόμιμες, που υποφέρουν γιατί δεν βρίσκουν δουλειά. Τα νοσοκομεία είναι γεμάτα από παράνομες. Εμείς δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Δεν μπορούμε να τις ασφαλίσουμε. Πιάνουμε δέκα από αυτές, οι υπόλοιπες προλαβαίνουν και φεύγουν, παίρνουμε τα στοιχεία τους, ό,τι δηλώσουν δηλαδή, αφού συνήθως δεν έχουν καθόλου χαρτιά, τις καταγράφουμε σε

Εχουμε επαφές, τους πιέζουμε να βάλουν μια τάξη, αλλά κάποιοι αντιδρούν. Ο έλεγχος πρέπει να γίνεται από εκεί μέσα, από τη διοίκηση, εφόσον μάλιστα έχουν και υπηρεσία σεκιούριτι. Οποιοσδήποτε πάει στο νοσοκομείο ως επισκέπτης, όταν τελειώσει η ώρα του επισκεπτηρίου, του λένε να βγει έξω. Ο σεκιουριτάς ή η φύλαξη του νοσοκομείου έχει τη δυνατότητα να διακρίνει ποια είναι παράνομη και να την απομακρύνουν. Το υπουργείο Υγείας γνωρίζει την κατάσταση και έχει εκδώσει σχετικές οδηγίες, αλλά δεν ακολουθούνται. Η ίδια κατάσταση επικρατεί και στα στρατιωτικά νοσοκομεία, όπως έχουμε διαπιστώσει.

Αρα δεν υπάρχει ανταπόκριση από την πλευρά των διοικήσεων...

Κάναμε κάποιες παρατηρήσεις και ορισμένοι φοβήθηκαν, όπως το Λαϊκό,

μπορώ να έρθω, θα σου στείλω μια Γεωργιανή, πολύ καλή, ξέρει τη δουλειά και πολύ φθηνή», λέει. Και βέβαια, η κυρία Παρασκευή είναι του κυκλώματος που προωθεί παράνομα αλλοδαπές, κανείς δεν ξέρει ποιος κρύβεται από πίσω.

Συνεργάζεστε με το ΣΕΥΥΠ;

Εχουμε καλέσει πολλές φορές το ΣΕΥΥΠ, αλλά δεν έρχονται. Αυτές οι γυναίκες που δουλεύουν παράνομα στα νοσοκομεία δεν έχουν πιστοποιητικά υγείας, κάποιες δεν έχουν ούτε σπιτι να μείνουν. Όταν δεν έχουν δουλειά, κάθονται στο προαύλιο, πλένονται εκεί μέσα, κάνουν τις ανάγκες τους στις τουαλέτες των θαλάμων, υπάρχει κίνδυνος μετάδοσης ασθενειών. Το ΣΕΥΥΠ έχει οπωσδήποτε περισσότερες αρμοδιότητες από εμάς, εφόσον πρόκειται για θέματα υγείας. Η δική μας υπηρεσία λειτουργεί 24 ώρες το 24ωρο, επτά ημέρες την εβδομάδα, είναι συνέχεια στο δρόμο και ελέγχει την ανασφάλιστη εργασία σε μαγαζιά, σε εργαστήρια, σε βιοτεχνίες. Είναι ο μοχλός άσκησης πίεσης για τον περιορισμό της εισφοροδιαφυγής. Καλύπτουμε όλη την Ελλάδα. Εχουμε μόλις 18 ελεγκτές εδώ και δύο μικρά κλιμάκια σε Πάλλα και Θεσσαλονίκη. Κάναμε κάποιες γενικές εφόδους σε όλα τα νοσοκομεία της Αττικής την ίδια μέρα για να καταγράψουμε το μέγεθος του προβλήματος, να το συνειδητοποιήσει το υπουργείο και να λάβει μέτρα. Καταγράψαμε 150 παράνομες σε μία μέρα, χώρια πόσες μας πήραν είδηση και έφυγαν. Στην πραγματικότητα, μπορεί να είναι και εκατό σε κάθε νοσοκομείο. Όμως δεν είναι η δουλειά μας να κάνουμε τον μπαμπούλα. Εδώ η υπηρεσία λειτουργεί με στόχους. Να κάνουμε ελέγχους και να φέρνουμε αποτέλεσμα. Να βρισκόμαστε ανασφάλιστους και να κόβουμε πρόστιμα στους εργοδότες, από το έργο μας κρινόμαστε. Στην περίπτωση των αποκλειστικών νοσοκόμων αυτό είναι χαμένος χρόνος. •

«Καταγράψαμε 150 παράνομες σε μία μέρα, χώρια πόσες μας πήραν είδηση και έφυγαν. Στην πραγματικότητα, μπορεί να είναι και εκατό σε κάθε νοσοκομείο.»

μια έκθεση επιτόπιου ελέγχου.

Τα τοπικά υποκαταστήματα του ΙΚΑ στέλνουν μια πρόσκληση στη διεύθυνση που δηλώνουν, αλλά δεν βγαίνει τίποτα. Ακόμη και να παρουσιαστεί, εάν δεν έχει χαρτιά, δεν μπορείς να την ασφαλίσεις ούτε να της κόψεις πρόστιμο. Οι νόμιμες αποκλειστικές νοσοκόμες υπόκεινται σε ένα ιδιόμορφο καθεστώς, είναι εργοδότες και εργαζόμενες ταυτόχρονα και πληρώνουν και τις δύο εισφορές οι ίδιες στο ΙΚΑ. Θα μπορούσαμε να κόβαμε πρόστιμο στον ασθενή, αλλά είναι λίγο παρατραβηγμένο φανταστείτε να έχει πάθει ο άλλος εγκεφαλικό. Οι έλεγχοι γίνονται για εκφοβισμό, τίποτα άλλο...

Είστε σε επαφή με τη διοίκηση των νοσοκομείων και τις νοσηλευτικές υπηρεσίες κατά τη διάρκεια των ελέγχων;

που μου στέλνει η διοικητής καταστάσεις με καθημερινή καταγραφή των παράνομων συνοδών. Υποχρέωσή τους όμως είναι να τις απομακρύνουν, όχι να τις καταγράφουν και να μου στέλνουν τις λίστες, νομίζοντας ότι έτσι καλύπτουν τις ευθύνες τους. Και στο κάτω-κάτω εγώ τι να κάνω, να πάω να τις συλλάβω;

Πώς δουλεύει το κύκλωμα;

Με την ανοχή της διευθύνουσας και των προϊσταμένων των τμημάτων του νοσοκομείου. Εχουμε καταγγελίες ότι ορισμένες διευθύνουσες διοχετεύουν οι ίδιες αλλοδαπές σε κάποιους ασθενείς. Έχουν γεμίσει τα νοσοκομεία με διαφημιστικές κάρτες αποκλειστικών. Γράφει μία για παράδειγμα «κυρία Παρασκευή» και έχει έναν αριθμό κινητού τηλεφώνου. Το σηκώνει η κυρία Παρασκευή, αλλά ποτέ δεν πάει η ίδια στον ασθενή. «Δεν